

Komentář k oceněným výkonům a hodnocení sezóny 2006

12.01.07

V kategorii nejvyšších velehor výstupů byl „Výstupem roku“ oceněn prvovýstup „Filkův nebeský smích“ na Meru Central, kolem kterého se objevily pochybnosti díky poněkud nedomyšlené prezentaci. Kombinací obrázku s plánovanou trasou a lakonické zprávy o dosažení vrcholu bez dalších podrobností nastal celosvětový poprask, protože vylezení „Žraločí ploutve“ plánovanou trasou by bylo hodno ceny Piolet d'Or. Za pár dní, když už byl džin z láhve vypuštěn, došlo teprve k uvádění na pravou míru a všeobecnému zklamání umocněným faktem, že se autoři cesty nezmínili o přítomnosti sousední japonské expedice, jejich stop na vrcholovém hřebeni a připravených abalakovových hodinách pro slanění. Tím nastal výkyv opačným směrem a došlo k pochybnostem o hodnotě tohoto výstupu. Když se však na tento výkon podíváme bez emocí, je zřejmé, že jde o nejobtížnější výstup ve stěně Mount Meru, navíc lezený volně bez umělých prostředků a spojení s Babanovovou cestou v horní části stěny ani staré stopy po Japoncích na vrcholovém hřebeni nijak nesnižují této cestě význam. I když nejde o řešení hlavního problému - „Žraločí ploutve“, je to posunutí laťky na novou úroveň.

Ocenění nezískal žádný výstup na nejvyšší osmitisícové vrcholy, i když jich bylo uskutečněno několik. Již od osmdesátých let nemají pro sportovní pojetí výškového horolezectví opodstatnění výstupy přeledené jinak, než alpským stylem a samozřejmě bez použití kyslíku, který lze přirovnat k použití tyče při skoku vysokém. I když je jasné, že v současnosti se některé cesty díky své frekventovanosti ani snad alpsky vylézt nedají, styl výstupu je stále tím nejdůležitějším hodnotícím kritériem. Mnohé expedice nazývané „light“ používají fixní lana upevněná jinými expedicemi, a tím ani ony nesplňují kritéria lehké expedice podle definice UIAA, a navíc se to stává rozšířeným nešvarem a problémem, pokud si jejich použití předem nedomluví.

Na Mount Everest vystoupil severovýchodním hřebenem dne 18. května David Fojtík v pořadí jako osmý Čech – a to elegantně, bez kyslíku a v pouze dvoučlenné výpravě (jeho parták Miloš Palacký se bohužel musel vrátit z výšky cca 7 200m). Úspěšná byla expedice „lehkým stylem“ na Manaslu Japonskou cestou, kdy na vrcholu stanula dne 2. 10. 2006 jako první Češka Zuzana Hofmannová spolu s Františkem Kolářem a o den později Pavel Matoušek. Pro Zuzanu to je již druhá osmitisícovka, čímž srovnala skóre se Soňou Boštíkovou a zdá se, že rozhodně nestáme. Vrchol Gasherbrumu II dosáhli dne 23. 7. 2006 Jan Vesták s Janem Krabcem (Losthorizon Expedition, ve dvojici a také bez kyslíku). Na Cho Oyu byla velmi úspěšná expedice Hannah Mountain Breath, v jejímž rámci vystoupili bez kyslíku na vrchol 13. května tři členové - Milan Wlasák, Alice Korbová a Pavel Michut, a 17. května Daniel Vlach, Jiří Kalousek a Ivan Náhlík. Jako další česká žena si připsala tento osmitisícový vrchol dne 9. 5. také Klára Poláčková v komerční expedici za použití kyslíku. Nešťastně skončila dvoučlenná expedice Martina Minaříka a Pavla Kalného na Lhoce, kdy se po extrémně dlouhém výstupu z posledního tábora k vrcholu museli pro vyčerpání vrátit z výšky cca 8100 metrů a Pavel Kalný po několikasetmetrovém pádu zahynul. Díky špatným podmínkám neuspěl Radek Jaroš na Dhaulagiri, Josef Šimůnek na Cho Oyu ani Josef Nežerka na Broad Peak.

V nižších kopcích byli úspěšní na Goduru (6504 m) JZ hřebenem P. Mašek, V. Hlaváč, J. Markup a v sólovém výstupu i I. Wondráček (náhradní plán k původně zamýšlenému Changabangu). Na ten zaútočili velmi pěkným pokusem ve dvojici alpským způsobem Tomáš Rinn a Petr Skalka, bohužel ale museli skončit po 1300 metrech těžkého lezení v severní stěně, 300 m pod sedlem kvůli žaludečním potížím P. Skalky.

V kategorii mixových a ledovcových výstupů pod 6000 metrů byl oceněn ojedinělý objevitelsko-horolezecký výkon – čtyřistakilometrový „prvopřechod“ Ellsworthova pohoří až k Vinson Massif neznámým horským a ledovcovým terénem, bez jakékoliv podpory nebo leteckých depozitů, za náročného a objektivně extrémně nebezpečného lezení ledopády a séraky. Do chvíle dosažení základního tábora nebylo po dobu tří týdnů zřejmé, zda je Ellsworthovo pohoří k Vinson Massif vůbec průchodné. Akci provázely extrémní podmínky, teploty až -50 °C, na hranici lidské a materiálové odolnosti. Orientaci zajišťovaly během traverzu GPS a satelitní mapy. Výstup na Vinson Massif byl vzhledem k okolnostem absolvován v jednom zátahu, alpsky, základní tábor –

vrchol – základní tábor za 42 hodin.

Ve skalních velehorách pod 6000 metrů bigwallového charakteru byl Čestným uznáním oceněn výstup „Free Rider“ na El Capitana proto, že se jedná o zatím nejtěžší volný průstup této stěny českými lezci. K jeho vyššímu ocenění scházela úplná stylová čistota, protože nejtěžší délky sice byly prostoupeny bez nacvičování stylem PP, ale tři lehčí délky byly lezeny méně hodnotným stylem RK. Za zmínku ještě stojí rychlý výstup Tomáše Sobotky s nestárnoucím Jindrou Hudečkem Franco-argentinskou cestou na Fitz Roy za 17 hodin na vrchol a celkem za 24 hodin zpět na Passo superior, a výstup dvojice Pavel Jonák a Radek Jaroš na Sfingu (5325m) v Peru cestou Original route, 5.11c-d stylem OS.

V nejnašlapanější kategorii - velehorách skalního charakteru pod 6000 metrů - byl oceněn jako Výstup roku s hvězdičkou „Shortcut“ na Tsaranoro be na Madagaskaru. Jde o dlouhou cestu, perfektní linii ve spádnicí vrcholu, do které se nikdo ze známých lezců, kteří v oblasti působili, neodvážil pustit. Prvovýstup, osm set metrů lezení kontinuálně vysoké obtížnosti, kdy 11 z 16 délek přesahuje obtížnost 7a a k celkové náročnosti cesty přispívá značná morální náročnost, vytvořili Tomáš Sobotka a Ondřej Beneš za přispění rakouských lezců, Florian Scheimpfluga a nedávno tragicky zahynulého mistra světa v ledovém lezení Haralda Bergera. V duchu své vlastní vysoko nasazené laťky pak Sobotka a Beneš provedli i první průstup stylem RP v jednom zátahu zdola nahoru za 10,5 hodiny. K dalším madagaskarským úspěchům patří ještě RP přeлез cesty „Bravo les Files“ O. Benešem a průstup cesty „Always On The Sun“ 7c+ na Tsaranoro Karambony ve stylu OS Tomášem Sobotkou střídavě s Florianem Scheimpflugem.

O stupínek níž, jako Výstup roku, bylo oceněno první PP přeлезení cesty „Fram – End of Mystery“ (UIAA 10-) na Marmoladě, prvovýstupu P. Jonáka, V. Šatavy a D. Janáka z roku 2005. I když se nejedná o souvislé volné přeлезení („Ryby“ bylo při tomto pokusu dosaženo jinou cestou a v horní části nebyly délky vylezeny postupně zdola), hodnota výstupu, provedeného ve dvojici „alpským stylem“ je velmi vysoká. Na souvislé RP nebo PP přeлезení zdola nahoru cesta ještě čeká a jistě si na ni bude brousit zuby řada známých lezců.

Výrazným úspěchem, oceněným Čestným uznáním, je celkově sedmý přeлез cesty Silbergeier v Rätikonu 8b+ PP, vylezený v pěkném stylu Ondrou Benešem. Autorem 200m dlouhé cesty z roku 1994 je Beat Kammerlander a dosud ji před O. Benešem zopakovali stylem RP pouze elitní lezci Peter Shaffler (1997), Stefan Glowacz (1998), Pietro Dal Pra (1999), Andreas Jörg (1999), Iker Poe (rok není známý) a Harald Berger (2005).

Dalšími kvalitními výstupy jsou Metallica 9+ (Stanislav Hovanec, Jozef Krištoffy – Slovensko), AF prvovýstup O. Beneše a T. Sobotky „Between the Showers“ na Fleischbankpfeiler ve Wilder Kaiseru (9 AF - na RP přeлезení nebylo počasi), „Cesta omylem“ na Fleischbank 9 OS (Sobotka, Horký), a „Opera Vertical“ na Torsäule 9- v oblasti Hochkönig stylem OS team (Cicvárek, Müller). V masivu Mount Kenya vylezli závěrem roku Šatava s Jonákem prvovýstup „Haba na haba hujaza kabati“, 8, na Point Nelion (5 188 m), který však již spadá do hodnocení roku 2007.

V lezení sportovních mixových a ledových cest byli naši lezci také velmi úspěšní. Výstupem roku oceněný „Flying Circus“ je opakování předtím 8 let nezopakované morálově náročné cesty Roberta Jaspera, kdy se v rozmezí několika dnů v cestě vystřídali Švýcaři, Václav Šatava s Janem Doudlebským a po nich opět Švýcaři. Tyto těsně po sobě následující výstupy vyvolaly pozornost zahraničních médií. Dvě návštěvy oblasti Dryland u Innsbrucku přinesly ocenění Výstup roku Jitce Mázlové, která jako první žena u nás zdolala cestu Happy mixové klasifikace M10- a Luboš Mázl a Václav Šatava byli oceněni Čestným uznáním za vylezení těžkých mixových cest Tension M12- a Fontok M11-. Kromě toho byla vylezena řada těžkých cest v Kanderstegu a V. Šatava vytvořil mixový prvovýstup Scotland Yard M9- v Kytlici, který vzápětí přelezl i Luboš Mázl a Jitka Mázlová.

V kategorii nepískovcových skalních terénů máme vůbec nejlepší výsledky díky dvěma lezcům světové úrovně, Adamu Ondrovi a Tomáši Mrázkovi. Ondra byl oceněn Výstupem roku za cestu Martin Krpan, 9a, což je v jeho 13 letech celosvětově mimořádný výkon. Navíc dostal zvláštní ocenění za výkony v celé sezóně. Další Výstup roku obdržel Tomáš Mrázek za výstup obtížnosti

8c stylem Flash, který sice sám navrhl snížit na 8b až 8b+, ale většina lezců cestu hodnotí jako 8c. Vůbec nejtěžší cestu, Bimbaluna 9a/9a+, vylezl podle serveru 8a.nu Rost'a Štefánek, ale nepřihlásil ji do soutěže.

Výstup roku dostala také Silvie Rajfová za cestu Marioneta 8b/b+, což je obtížnost, která byla dosažena poprvé po sedmi letech (Bára Stránská); Silvie tak navazuje na loňskou úspěšnou sezónu. Čestným uznáním byly oceněny dva prvovýstupy v Moravském Krasu klasifikace 8c, které jsou v současnosti dvěma nejtěžšími cestami v této oblasti.

Silvie Rajfová dále také vylezla tři cesty klasifikace 8a stylem OS (Aligot, Planète Groove, Ambición cero), Míša Drlíková Planète Groove 8a flash. Obtížnosti 8a+ ve stylu PP dosáhla ještě Simona Ulmonová a Míša Drlíková.

V oblasti pískovcových skalních terénů nebyly vyhodnoceny žádné výstupy. Na písku se samozřejmě lezlo, ale vzhledem k podmínkám přihlášek – neporušit při výstupu platná pravidla lezení a podmínky povolení k horolezecké činnosti ve chráněných krajinných oblastech – nebylo z čeho vybírat. Nejtěžšími výstupy, při kterých byla dodržena pískovcová pravidla, bylo patrně dvakrát Xc Jardy Maršíka v Sasku, ale nebyly autorem přihlášeny. Jinak se nikdo ze špičky ani nepokusil vylézt nějaký těžký výstup v souladu s pravidly. Takto se tedy odráží realita současného stavu v nejtradičnější domácí sportovní disciplíně.

Posledním oceněným Výstupem roku v „nejkratší“ kategorii – boulderingu je Barevný svět, 8B+ Fb, který přešel Petr Resch. Takovouto obtížnost u nás přešel kromě Resche už jen Rost'a Štefánek.

Tradiční, tedy nesoutěžní skialpinismus, vyhrál výkon Jendy Nováka za sjezd severní stěny Piku Lenina. Vrcholu dosáhl normální cestou přes Pik Razdělnaja v sólovýstupu (jeho polský kolega musel výstup pro počínající omrzliny vzdát) a ještě týž den sjel bez předchozího průzkumu z vrcholu až do BC, což představuje jakýsi skialpinistický výkon „on-sight“. Zimní sezóna 2005/2006, ačkoliv velmi bohatá na sních, začala být skialpinisticky aktuální až na přelomu března a dubna, kdy teprve pominulo lavinové nebezpečí. Poprvé tuto sezónu začala fungovat reprezentace ve složení Marek Holubec, Pavel Pospíšil a Robin Baum, a jejím členům se podařilo se uskutečnit několik hodnotných sjezdů v Alpách, např. Les Courtes a Ostruhu Brenvy na Mt.Blanc.

Petr Jandík
Alena Čepelková

